

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. informateur mr. H.D. Tjeenk Willink
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Nijmegen, 15 april 2021

Geachte Informateur en onderhandelaars,

Op 9 februari 2021 is het Rapport van de Commissie Onderzoek Interlandelijke Adoptie alsook de beleidsreactie van de demissionair minister bekend gemaakt. Op basis van dit rapport heeft de minister voor Rechtsbescherming besloten internationale adopties op te schorten. Daarbij heeft de minister aangegeven dat het aan een nieuw kabinet is een beslissing te nemen over de toekomst van interlandelijke adoptie.

De vergunninghouders zijn geschrokken van en teleurgesteld in het zeer ingrijpende besluit dat is genomen en de snelheid waarmee de maatregel is aangekondigd.

Er is door de jaren heen zeer veel veranderd in het adoptiesysteem en al deze veranderingen ondersteunen wij als vergunninghouders ten zeerste. Wij werken aantoonbaar en voortdurend aan de verbetering van de procedures om niet alleen nu, maar ook in de toekomst interlandelijke adoptie als een kinderbeschermingsmiddel mogelijk te houden voor kinderen waar geen andere optie (meer) voor is. Ook nu zijn wij volledig bereid om, samen met het ministerie en andere betrokken organisaties rondom adoptie, mee te werken aan de gedachtenvormingen en inrichting van een nog beter systeem. Hierover worden ook al gesprekken gevoerd.

Wij vinden het echter onaanvaardbaar dat het vorige kabinet het noodzakelijk heeft gevonden om adopties in de tussentijd stil te leggen, zeker omdat de Commissie Joustra geen concrete misstanden in de huidige adoptiepraktijk kan benoemen in haar rapport en er door het ministerie zelf ook geen misstanden zijn geconstateerd.

Daarom roepen we u als informateur, onderhandelaars en politieke partijen op om kinderen die geen andere toekomst hebben, via interlandelijke adoptie wél de toekomst te geven die ze nodig hebben. We denken, vanuit onze ervaring en expertise, graag met u in dit proces mee.

Wij wijzen u er op dat alle betrokken organisaties, partijen en individuen zich bewust moeten zijn van de grote verantwoordelijkheid die zij dragen om, een kleine groep, kinderen uit het buitenland via zorgvuldige procedures een weg te kunnen laten vinden naar gezinnen in Nederland.

Met vriendelijke groet,

Namens de samenwerkende Vergunninghouders Adoptie

Sanne Buursink-de Graaf, adoptiestichting A New Way

Arnold Schouten, Nederlandse Adoptie Stichting

Jeroen Jansen, Wereldkinderen

Laurens van Putten, Stichting Meiling

Per adres: Postbus 1573 6501 BN Nijmegen, per mail op info@aneway.nl, telefonisch 0638080308

Achtergrond onderzoek

De Commissie Joustra heeft onderzoek gedaan naar de gang van zaken rondom adopties vanuit het buitenland en de rol van de Nederlandse overheid daarbij. Dit onderzoek ging in beginsel over de periode 1967-1998, oftewel de periode vóór de invoering van het Haags Adoptie Verdrag. Hoewel, de commissie geen concrete misstanden heeft kunnen noemen die hebben plaatsgevonden ná 1998 heeft de commissie aangegeven het adoptiesysteem fraudegevoelig te vinden en onderhevig aan misstanden.

Op basis van dit rapport heeft de minister voor Rechtsbescherming besloten interlandelijke adoptie op te schorten. Uit het rapport wordt duidelijk dat in het verleden, vóór de inwerkingtreding van het Haags Adoptie Verdrag, er veel zaken mis gegaan. Met name daar waar het gaat om het handelen door de overheid op signalen uit de toenmalige praktijk. De zaken die genoemd en onderzocht worden zijn hard maar niet nieuw. Het samenhangende beeld is pijnlijk en verdrietig en verdient een plek. Het excuus dat de overheid hiervoor maakt is terecht. We voelen mee met eenieder die hierdoor geraakt is en zijn van mening dat zij goede ondersteuning verdienen en moeten krijgen.

Huidige adoptiepraktijk

Sinds de invoering van de WOBKA en later het Haags Adoptie Verdrag, in 1998, zijn er zeer zorgvuldige procedures ingericht waarbij het zendende en ontvangende land zaken toetsen in de uitvoering en waarop vervolgens door rechtbanken en door overheden op wordt gecontroleerd. In haar rapport geeft de Commissie haar visie over hoe zij de huidige adoptiepraktijk beziet. De vergunninghouders zijn onaangenaam verrast en geschrokken over de beperkte, slecht onderbouwde en niet-inzichtelijke wijze waarop de aanbeveling in het rapport tot stand is gekomen.

In de technische briefings van 11 februari 2021, aan de Tweede Kamer, heeft de Commissie geen concrete voorbeelden kunnen noemen die de aanklacht tegen de huidige praktijk staven en tevens heeft de Commissie aangegeven niet in te willen gaan op de vragen die zijn gesteld. Daarnaast heeft het ministerie zelf in de technische briefing aangegeven sinds 2008 geen misstanden meer te zien in de sterk gereguleerde adoptiepraktijk. Het is onbegrijpelijk dat op basis van bovenstaande door een demissionair kabinet een tijdelijke stop is afgekondigd zonder openbare weging van het rapport en een fatsoenlijke afweging door de volksvertegenwoordiging.

Gevolgen opschorting

Volgens wetenschappers heeft het permanente karakter van adoptie een positievere uitwerking op de ontwikkeling van kinderen dan voortdurende wisselende pleegzorg wanneer biologische ouders niet kunnen of willen zorgen voor deze kinderen. Omdat er, door de tijdelijke en algehele opschorting, geen nieuwe Aspirant Adoptief Ouders meer beschikbaar komen worden kinderen in de kou gezet die nu en in de nabije toekomst op een warm gezin aan het wachten zijn waar ze een veilige en stabiele toekomst tegemoet konden gaan. In 2019 hebben 143 kinderen een nieuw thuis gekregen via interlandelijke adoptie.

Verder vindt een grote meerderheid van de volwassen geadopteerden dat adoptie mogelijk moet blijven. Dat blijkt uit het CBS onderzoek dat de Commissie Joustra heeft laten uitvoeren. De uitkomsten van dit onderzoek lijken echter volledig ter zijde te worden geschoven door de Commissie en het kabinet.

Daarnaast constateren we dat het voor geadopteerden en bestaande adoptief gezinnen buitengewoon pijnlijk is dat openlijk alle uitgevoerde adoptieprocedures verdacht worden gemaakt zonder deugdelijke onderbouwing.

Vergunninghouders adoptie

Voor de huidige vergunninghouders die bij wet noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van adoptieprocedures staat centraal dat de belangen van het kind gediend moeten zijn met adoptie.

Interlandelijke adopties zijn omgeven met uitgebreide internationale wet- en regelgeving. De opschorting of een stop gaat er toe leiden dat er al op korte termijn voor kinderen met special needs geen ouders meer beschikbaar zijn. Met de tijdelijke stop sluit Nederland dus al haar ogen voor het fundamentele recht dat kinderen hebben om op te mogen groeien in een gezin en ontnemt zij specifiek de kwetsbaarste kinderen deze kans. De zorgvuldigheid van procedures staat voorop en we willen er doorlopend voor zorgen dat misstanden voorkomen worden, dat signalen hierover worden onderzocht en dat daarop wordt gehandeld.

Stopzetten is in alle gevallen een extreme maatregel die alleen genomen moet worden als er concrete misstanden zijn en al het nodige is gedaan om deze op te lossen en in de toekomst te voorkomen.